

ÚSTAV NA VÝKON TRESTU A ÚSTAV NA VÝKON VÄZBY I l a v a

**§8, ods.1 pís. o) zákona č.5/2004 v znení
zákona č. 139/2008 -
znevýhodnený uchádzač o zamestnanie**

**je občan po prepustení z VV , VTOS, alebo
občan, ktorému bola uložená iná sankci
podľa osobitného predpisu, ktorá trvala
najmenej 6 mesiacov.**

**Časový faktor nehrá najdôležitejšiu rolu -
túto má nálepkovanie**

**Prieskumnú vzorku
tvorilo 976 odsúdených
v ústavoch na výkon
trestu odňatia slobody
Dubnica nad Váhom
a Ilava.**

Zamestnanosť odsúdených v minimálnom stupni stráženia pred výkonom trestu.

ZAMESTNANÍ PRED VTOS %	Rómovia	ostatní			
nezamestnaní	85,7%	69,3%			

Zamestnanosť odsúdených v strednom stupni stráženia pred výkonom trestu.

Zamestnanosť	Rómovia	ostatní
pred VTOS nezamestnaní	85,0%	77,2%

Zamestnanosť odsúdených v maximálnom stupni stráženia pred výkonom trestu.

Zamestnanosť	Rómovia	ostatní
pred VTOS nezamestnaní	95,2%	84,8%

Prežívanie príjemných a nepríjemných pocitov
Prieskumu sa zúčastnilo 104 respondentov z radov
odsúdených za násilný a nenásilný trestný čin
vykonávajúcich trest odňatia slobody v strednom a
maximálnom stupni stráženia.

zdroje príjemného prežívania	SSS nenásilná trestná činnosť	SSS násilná t. č.	MSS násilná t. č.	spolu
žiadne	7	3	3	13
rodina	21	32	48	101
vnútorné, osobné	28	48	75	151
širšie prostredie	1	4	5	10

**U absolutnej väčšiny
respondentov je pociťovaná
potreba zmeny spôsobu života.**

Viac ju pociťujú odsúdení v maximálnom
stupni stráženia za násilnú trestnú
činnosť, menej odsúdený v strednom
stupni stráženia za násilnú trestnú
činnosť.

- *Pokiaľ sa odsúdenému počas výkonu trestu odňatia slobody nepodarí získať pozitívne skúsenosti a zážitky, ktoré mu pomohli prekonať pobyt vo väzení, realizovať sa, a ktoré mu pomohli zvýšiť jeho šance uplatnenia v spoločnosti, potiaľ bude vychádzať na slobodu s pocitom krivdy, nepriateľstva voči okoliu a intenzívne sa bude tešiť na krátky pocit slobody po prepustení. Pretože pocit „vypustenia z kliečky“ je úžasný oproti realite, ktorej nedôveruje, a napriek tomu do nej vstúpi, aby sa potvrdila jeho teória o zlom svete.*

Po oslave civilu narazí na neochotu úradov, zamestnávateľov, nálepkovanie a stigmatizovanie. V rodine ho už tak neoslavujú za to, že existuje, ale chcú od neho aby prispieval. Snaha o naplnenie sľubov, že on je schopný všetko zabezpečiť a už bude úspešný. Prvé neúspechy. Strata sebadôvery. Návrat ku kamarátom (ak sa tak nestalo hneď na začiatku). Uvedomenie si čo viem robiť. Hnev na spoločnosť, že mu nedala šancu. Povie si „ani v base si toto na mňa nedovolili“. Strata obavy pred trestom. Prebudená túžba po pomste (ak načas ustúpila). Neodolanie príležitosti. Návrat ku páchaniu trestnej činnosti.

- Cieľom odsúdeného je zmena kvality života. Nenamýšľajme si, že páchatelia skutočne chcú zmenu životného štýlu. Najradšej by fungovali podobne ako doteraz (to moc nestojí) , ale chceli by podstatne iné výsledky.
- Sami páchatelia trestnej činnosti nie sú zmeny schopní bez pomoci okolia. *Najskôr si okolie musí „vydobyť“ dôveru tých, ktorí mu tak veľmi nedôverujú.* Dôvera sa nedá vynútiť, tá sa musí získať. Musí sa vytvoriť pozitívny vzťah.

- **Môžeme si povedať – ved' ony by mali niečo chcieť tak nech sa snažia. Odpoveď je ale taká, že oni chcú zmenu, ale nie preto, že pokladajú cestu (spôsob správania) ktorou idú za zlú, ale preto, že neprichádzajú do cieľa. *Na tejto ceste narobia veľa škody aj nám ostatným a my predovšetkým chceme zabrániť týmto škodám.***

European **Social** Fund

EQUAL

PROJEKT

**ZODVIHNIME
ZAHODENÉ
ŠANCE**

Číslo projektu : 93/04-1/33-1.1

Národní partneri

Ústav na výkon trestu odňatia slobody
a Ústav na výkon väzby Ilava

Občianske združenie Self

SK-37

European **Social** Fund

EQUAL

Transnationality (Transnational co-operation)

TCA Actions

**M.P.S.L.M. (Managing Policies
Suitable for Labor Market)**

**R.P.V.P.T. (Riadiace plány
vhodné pre pracovný trh)**

In force

Phase

TCA Actions

Secretary

**CREAZIONE SISTEMA SERVIZI
INTEGRATI**

TECNOLOGICAMENTE

**AVANZATI AREA ASI - Napoli,
Italy**

**PRISON SERVICE in
Ilava, Slovakia**

DPs involved

**LE PLAFOND DE VERRE -
Paris, France**

Ciele projektu

- **Hľadanie nových prostriedkov a metód na odstraňovanie diskriminácie a nerovnosti vylúčených skupín v súvislosti s trhom práce,**
- **Realizácia programov pre odsúdené osoby počas výkonu trestu odňatia slobody,**
- **Realizácia programov pre personál zaobchádzajúci s uväznenými osobami,**
- **Redukcia znevýhodnení na trhu práce u uväznených osôb**
- **Uľahčenie reintegrácie do spoločnosti pre uväznené osoby**

Cieľová skupina

- Muži vykonávajúci výkon trestu odňatia slobody v ústave Ilava
- Ženy vykonávajúce trest odňatia slobody v ústave Nitra Chrenová

Faktory spôsobujúce nerovnosť

- **Slabé vzdelanie**
- **Slabé sociálne zázemie , najmä u Rómov**
- **Osobnostné problémy**
- **Nálepka kriminálnika**
- **Iná národnosť (47% Rómov v Ilave)**
- **Prizonizácia vo väzniciach**
- **Slabá, alebo žiadna skúsenosť s prácou**

DOPADY PROJEKTU

Čo považujeme za neočakávaný prínos, výsledok, dopad

- akceptácia programov a aktivít cieľovou skupinou (odsúdenými)

Prečo to tak nie je bežné v parxi

- Prístup ku kategórií väzeň, slabá propagácia, chýba diskusia, vymedzenie požiadaviek spoločnosti voči výkonu trestu (ciele nie sú aktualizované a analyzované), zistenie požiadaviek cieľovej skupiny, ambivaletný postoj - trest, represia- prevencia- pomoc, strach s pokračovania tr. činnosti, absencia motivácie zamestnávateľov.

Čo by muselo byť inak, aby to bol udržateľný stav, aby to bola bežná prax:

- zdroje
- propagácia
- Sieťovanie

Čo môžeme poskytnúť:

- metodiku práce s trestanými osobami
- metodiku individuálnych plánov rozvoja osobnosti

Prekážky, neúspechy pri dosahovaní cieľov.

- Stereotypy a predsudky verejnosti voči akýmkoľvek aktivitám v prospech rozvoja a ďalšieho lepšieho života odsúdených/prepustených („nech trpia, veď spáchali trestný čin“)

Ako sa im dá predísť, ako sa dajú odstrániť:

- osveta
- účasť autorít
- senzibilizácia spoločnosti, zamestnávateľov (informácie o skupine)

Odporúčania

- **napojenie na informačný systém voľných pracovných miest úradov práce, sociálnych vecí a rodiny už počas výkonu trestu odňatia slobody (umožniť odsúdeným, ktorí za krátky čas budú prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, alebo z výkonu väzby hľadať pracovné miesta)**
- **riešiť problematiku oddíženia odsúdených už počas výkonu trestu odňatia slobody**
- **poskytnúť informačnú brožúru o prvých krokoch na slobode**